

2018: verslag nachtvlinders: Zandvliet, Berendrecht “Groot Buitenschoor”

Vlaamse
Vereniging voor
Entomologie

www.phegea.org

Guido De Prins

Indeling van het verslag

- I. Werkwijze
- II. Bespreking van de nachtwoarnemingen
- III. Bespreking van de dagwaarnemingen
- IV. Bespreking van de interessante soorten
- V. Evaluatie
- VI. Dankwoord

I. Werkwijze

Op licht: bijna steeds werden 2 skinnervallen opgesteld met daarbij een horizontaal laken op de grond. Ook een of twee losse lampen op de grond met bijhorend laken. De lampen en vallen werden gedurende de nacht op geregelde tijdstippen bezocht.

Op smeer: door omstandigheden kon er dit jaar niet op smeer gezocht worden.

II. Bespreking van de 5 nachtwoarnemingen

- **8-5-2018:** nachtwoarneming op licht: **43 soorten in 212 exemplaren**, er werd waargenomen van 21:45 u tot 0:45 u, temperatuur van 16°C naar 13°C, echt donker werd het om 22:30 u. Lichte W-wind, even windstil in de periode bij inval van de duisternis, dan terug matige wind niet te storend.
- **26-5-2018:** nachtwoarneming op licht: **87 soorten in 476 exemplaren**, er werd waargenomen van 22:15 u tot 1:30 u. Temperatuur: van 18°C naar 16°C, bijna volle maan, traag stijgend en storend vanaf 0:30. Tamelijk ZO-wind. Wolken sluier.
- **20-6-2018:** nachtwoarneming op licht: **73 soorten in 588 exemplaren**, er werd waargenomen van 22:40 u tot 02:00 u, begin temp. 16°C naar 15°C, maan: EK 50° hoog en vlug dalend, lichte W-wind storend na middernacht. Geen wolken.
- **22-8-2018:** nachtwoarneming op licht: **47 soorten in 194 exemplaren**, er werd waargenomen van 22:30 u tot 23:45 u, begin temp. 20°C naar 16°C, maan: bijna vol vrij laag maar opkomend storend. Geen wolken.

- **19-9-2018**: nachtwaarneming op licht: **10 soorten in 26 exemplaren**, er werd waargenomen van 20:10 u tot 22:15 u, begin temp. 18°C naar 16°C, maan: iets over EK en deels verscholen achter de wolken, veel ZW-wind storend op de dijk. Half bewolkt.

III. Bespreking van de dagwaarnemingen

- Meestal werd kort voor de nachtwaarneming een wandelingetje op de dijk ondernomen. De enkele soorten die hieruit kwamen zijn verder verwerkt in de nachtwaarneming. Indien het een belangrijke waarneming betreft (zoals rupsenvondsten of onderzoek met feromonen) wordt dit zeker apart vermeld.

IV. Bespreking van de interessante soorten

NB de besproken soorten zijn meestal op basis van de zeldzaamheidsgraad uit waarnemingen.be geselecteerd.

TINEIDAE

Echte motten

***Monopis monachella* (Hübner, 1796), Zusterlot**

Voorkomen: een zeldzame soort, vooral Antwerpen en Limburg

Voedselplant: leeft als rups vooral in vogelnesten

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 5 exemplaren op 8-v-2018, en 3 ex. op 22 viii 2018

***Monopis weaverella* (Scott, 1858), Witvlek kijkgaatje**

Voorkomen: een redelijk gewone soort

Voedselplant: leeft als rups vooral van pels en haren

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 1 exemplaar op 8 v 2018

Bucculatricidae

Ooglapmotten

***Bucculatrix maritima* Stainton, 1851, Zeeasterooglapmot**

Voorkomen: een zeldzame en lokale soort

Voedselplant: als rups mineert ze de bladeren van Astersoorten, vooral zeeaster

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 1 mijn door Koen Maes op 7 7 ix 2018

GRACILLARIIDAE

mineermotten

***Caloptilia stigmatella* (Fabricius, 1781), Wilgenstelmtot**

Voorkomen: een vrij algemene soort

Voedselplant: als rups mineert ze vooral de bladeren van wilgen, soms ook populieren

Zandvliet “Groot Buitenschoor”: 1 imago op 20 vi 2018

DEPRESSARIIDAE

platlijfjes

***Agonopterix yeatiana* (Fabricius, 1781), Peenkaartmot**

Voorkomen: een redelijk zeldzame soort

Voedselplant: leeft als rups vooral op peen

Zandvliet “Groot Buitenschoor”: 1 exemplaar op 8 v 2018

***Ethmia terminella* Fletcher T., 1938, Vijfpunt zwartwitmot**

Voorkomen: een zeldzame soort, waarschijnlijk verward met een andere groep: de “stippelmotten”

Voedselplant: leeft als rups vooral op slangenkruid

Zandvliet “Groot Buitenschoor”: 1 exemplaar op 26 v 2018

GELECHIIDAE

palpmotten

***Chrysoesthia drurella* (Fabricius, 1775), Glorietot**

Voorkomen: een algemene soort

Voedselplant: mineert als rups in melde en melganzevoet

Zandvliet “Groot Buitenschoor”: 1 mijn door Rens Hendrickx op 31 viii 2018

***Teleiodes luculella* (Hübner, 1813) Maanpalpmot**

Voorkomen: een algemenere soort

Voedselplant: leeft als rups op eiken

Zandvliet “Groot Buitenschoor”: 1 imago op 26 v 2018

TORTRICIDAE

bladrollers

***Cochylidia heydeniana* (Herrich-Schäffer, 1851), Fijnstraalbladroller**

Voorkomen: zeer zeldzaam (deze soort wordt onder voorbehoud gegeven, verder onderzoek wordt gedaan!)

Voedselplant: leeft als rups op donderkruid en heelblaadjes

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 2 exemplaren op 20 vi 2018

***Cydia succedana* (Denis & Schiffermüller, 1775), Scherpe spiegelmot**

Voorkomen: een lokale soort

Voedselplant: leeft als rups o.a. in de zaden van bremsoorten en gaspeldoorn

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 1 exemplaar op 26 v 2018

***Epiblema graphana* (Treitschke, 1835), Duizendbladzadelmot**

Voorkomen: een erg lokale soort

Voedselplant: leeft als rups op o.a. duizendblad

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 1 exemplaar op 26 v 2018

***Epiblema scutulana* (Denis & Schiffermüller, 1775), Distelzadelmot**

Voorkomen: een vrij gewone soort

Voedselplant: leeft als rups op distels

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 1 exemplaar op 26 v 2018

***Piniphila bifasciana* (Haworth, 1811) Tweebandbladroller**

Voorkomen: een vrij gewone soort

Voedselplant: leeft als rups op dennen

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 4 exemplaren op 20 vi 2018

PYRALIDAE

lichtmotten

***Oncocera semirubella* (Scopoli, 1763), Prachtmot**

Voorkomen: zeldzaam, toch over het hele land verspreid. Deze soort is aan een uitbreiding bezig

Voedselplant: leeft als rups op allerlei klaversoorten

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 1 exemplaar op 20 vi 2018

SPHINGIDAE

pijlstaarten

***Sphinx pinastri* (Linnaeus, 1758), Dennenpijlstaart**

Voorkomen: een gewone soort, toch hier gemeld omdat het een uitzondering betreft hem in het "Groot Buitenschoor" aan te treffen

Voedselplant: leeft als rups op dennen

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 6 exemplaren op 26 v 2018

GEOMETRIDAE

spanners

***Scopula marginepunctata* (Goeze, 1781) Prachtstippanner**

Voorkomen: vrij gewoon, toch ook lokaal te noemen

Voedselplant: leeft als rups op allerlei lage planten

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 2 ex. op 26 v 2018

NOTODONTIDAE

tandvlinders

***Cerura erminea* (Esper, 1783), Witte hermelijnvlinder**

Voorkomen: vrij zeldzaam en lokaal

Voedselplant: leeft als rups op wilg en populier

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 2 ex. op 26 v 2018

***Gluphisia crenata* (Esper, 1785), populierentandvlinder**

Voorkomen: vrij gewoon en toch lokaal

Voedselplant: leeft als rups op wilg en populier

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 1 ex. op 26 v 2018

EREBIDAE

spinneruilen

Macrochilo cribrumalis (Hübner, 1793), Stippelsnuituil

Voorkomen: vrij lokaal, liefst in vochtige omgeving

Voedselplant: leeft als rups op grassen

Zandvliet “Groot Buitenschoor”: 1 ex. op 20-vi-2018

NOCTUIDAE

uilen

Agrotis vestigialis (Hufnagel, 1766), Bonte wortenuil

Voorkomen: een lokale soort, vooral aan de kust en op zandgebieden

Voedselplant: leeft als rups op grassen en lage planten

Zandvliet “Groot Buitenschoor”: 1 ex. op 22 viii 2018

Cuculia asteris (Denis & Schiffermüller, 1775), Astermomnik

Voorkomen: een lokale soort, vooral aan de kust en op zandgebieden

Voedselplant: leeft als rups op zulte en andere astersoorten

Zandvliet “Groot Buitenschoor”: 1 rups door Rens Hendrickx op 15 ix 2018

V. Evaluatie:

In dit derde jaar (2018) op het “Groot Buitenschoor” konden we **174 soorten** waarnemen in **1492 exemplaren**.

uit Waarnemingen.be tot en met 2018 (nagekeken in februari 2019):

Voorlopig: 79 soorten 381 exemplaren (waarvan **19** soorten nog niet door ons waargenomen)

Met dank aan:

In 2018: Katrien Doggen, Rens Hendrickx, Koen Maes, Robin Vermylen en Frank Wagemans.

Overzicht eigen waarnemingen:

2016: 171 soorten in 1310 exemplaren

2017: 227 soorten in 1881 exemplaren

2018: 174 soorten in 1492 exemplaren

Totaal: 346 soorten 4714 exemplaren, bijna 50 nieuwe soorten!

Als we die van **W.be** erbij tellen zitten we aan een **365 soorten** en **over de 5000 exemplaren!**

Er zijn nog steeds enkele erg moeilijke exemplaren (uitsluitend micro's) die nog gedetermineerd moeten worden, deze worden later aan de lijst toegevoegd. Indien nodig worden deze het jaar erop vermeld en besproken.

De waarnemingsdata worden goed bijgehouden om te vermijden dat we in een bepaalde periode geen of te weinig waarnemingen doen! (zie het chronologisch overzicht hieronder)

Nachtwaarnemingen:

23 iii 2017	14 vi 2017	1 viii 2017	19 ix 2018
8 v 2018	20 vi 2018	6 viii 2015	27 ix 2017
12 v 2016	4 vii 2016	22 viii 2018	13 x 2017
13 v 2017	4 vii 2017	25 viii 2017	
26 v 2018	22 vii 2016	31 viii 2016	

Zo zien we dat we in april nog geen waarnemingen hebben en juni en juli mogen meer aandacht krijgen...zeker omdat dit de belangrijkste maanden zijn met de meeste soorten per nacht.

Het is dan ook te verwachten dat we in het "Groot Buitenschoor" minstens nog een 100 nieuwe soorten kunnen verwachten zodat we de kaap van de 500 soorten kunnen bereiken in dit mooi gebied!

Daarom hopen we dat we in de toekomst (2019) ons werk te mogen verder zetten om de geïnteresseerden steeds een fijne en nuttige nachtwaarneming te bezorgen en ook om zo een goed en bijna volledig beeld te krijgen van de nachtvlinderfauna van Zandvliet "Groot Buitenschoor".

Alle gegevens van dit gebied worden steeds op **waarnemingen.be** gezet

Alle lijsten zijn ook, indien nodig, op aanvraag digitaal verkrijgbaar.

Ook de totaalijst van Zandvliet "Groot Buitenschoor" is beschikbaar en staat ook op waarnemingen.be.

In de rubriek: "Over dit gebied" in "Waargenomen soorten".

Goede sites die je als bijkomende info kan bezoeken zijn:

<http://www.phegea.org>

www.waarnemingen.be

<http://www.bladmineerders.be/nl>

VI. dankwoord

We houden er ook aan Natuurpunt en zeker Natuurpunt Antwerpen/Noord, te danken voor de toelatingen, zeker de lokale staf met name Frank Wagemans die de vergunning verleende om dit werk te kunnen verrichten. En tenslotte ook BASF-security die 's nachts de zaken nauwlettend in het oog hield.

Ook de fotografen worden bedankt: Davy De Groote, Christophe Gruwier, Bart Hanssens, Leo Janssens, Koen Maes, Ruben Meert, Wouter Mertens, Chris Steeman, Philippe Vanmeerbeeck, Tim Vochten

Steeds tot verdere inlichtingen bereid:

Guido De Prins

guido.deprins@telenet.be